Tam, kjer je razvoj zastal

Čeprav se je v preteklosti vodila politika pospeševanja razvoja hribovitih predelov, je bilo prisotno odseljevanje ljudi v večja lokalna središča in mesto Ljubljana. Na območju naše občine je prizadeto zlasti področja okoli Velikih Lašč in Roba, območje planote Golo-Zapotok in Polhograjskih Dolomitov.

Krajevni skupnosti Rob in Velike Lašče sta proglašeni za demografsko ogroženi, njuna naselja pa se uvrščena v gričevnato hribovito območje in gorsko višinsko območje. Tudi ostala občinska demografsko ogrožena območja spadajo med gorsko višinska z omejenimi naravnimi dejavniki za kmetijstvo. Večji del se nahaja v Polhograjskih Dolomitih, 5 naselij pa ne področju planote Golo in krimskega pobočja. Obe že omejeni KS Rob in Velike Lašče predstavljata 16,3 odstotka celotne površine naše občine, celotno demografsko ogroženo območje za 23,28 odstotka občinske površine.

Za naselja na tem območju je značilno, da so manjša naselja skoncentrirana v gričevnatem in hribovitem zaledju doline, da je v veliki večini naselij število v zadnjem desetletju padlo, mladi ljudje so se odseljevali, novih priselitev pa zaradi nižje življenjske ravni ni bilo. Ena od značilnosti je tudi ta, da so naselja slabo dostopna, da je v posameznih naseljih nadpovprečno stara struktura prebivalstva. Marsikje prevladujejo mešana gospodarstva in večina aktivnega prebivalstva se vozi na delo izven kraja bivanja. Sicer pa so naselja večinoma brez centralnih funkcij (trgovin osnovne preskrbe, šol, VVZ...), stanovanjski fond predstavlja skoraj izključno individualna stanovanjska gradnja, do te po skorajda ni javnega prometa. Do posameznih naselij (Planica, Visoko, Selnik, Selo nad Polhovim Gradcem) pa so možni le peš dostopi.

Tudi letos javna dela

Kot smo že pisali, smo na območju viškorudniške občine lani pričeli z javnimi deli in sicer naprej na komunalnem področju (vzdrževanje cest, vodotokov, druga komunalna dela ...) ter kasneje še na socialnem. Sam program javnih del se je izkazal kot uspešna oblika reševanja problematike nezaposlenih ter urejanja pereče komunalne in socialne problematike. Zato se je na podlagi dobrih izkušenj občinski izvršni svet odločil za nadaljevanje v tem letu. Obravnaval je že okvirni program, ki obsega **vzdrževanje makadamskih cest, čiščenje divjih odlagališč smeti, čiščenje zelenic in otroških igrišč, čiščenje vodotokov in nabrežin, vzdrževanje gozdnih poti in čiščenje divjih odlagališč, urejenje premoženjsko pravnih zadev na komunalnih objektih, nego starejših občanov, delo z obsojenimi osebami...** Razmisliti pa bi morda veljajo tudi o raziskovalnih programih, saj je med nezaposlenimi kar precej visokošolsko izobraženih občanov.

Viri financiranja bodo tako kot lani sredstva republiškega proračuna, mestnega proečuna, najbrž pa bo potrebna tudi delna udeležba občinskega.

O kmetijsko svetovalni službi

Na območju naše občine opravljajo kmetijsko svetovalne naloge štirje splošni svetovalci in ena gospodinjska svetovalka (še za moščansko občino), v posebno zahtevne strokovne naloge pa se vključujejo tudi svetovalci specialisti.

S ciljem boljše usposobiti kmeta in njegovo družino za pridelavo in prirejo kakovostne hrane v zdravem okolju ob višjem celotnem čistem donosu na kmetijo so svetovalci v letu 1991 pripravili 46 predavanj s temami s področja živinoreje, poljedelstva, travništva, urejanja pašnikov in drugih področij. Izdelali so 62 razvojnih programov za kmetije in v zvezi s tem je bilo zaprošeno za sofinanciranje iz interventnih sredstev republike in mesta. Izdelali so tudi 12 ureditvenih načrtov za pašnike. Svetovalna služba se je prav tako po strokovni in organizacijski plati intenzivno vključevala v urejanje kmetijskih zemljišč z malimi melioracijami za posamezne kmetije, v čiščenje barjanskih jarkov, v menjavo kmetijskih zemljišč, izdelavo gnojilnih načrtov na osnovi analiz, postavitev poskusov, kot so primeren izbor poljščin in uporaba okolju prijaznejših herbicidov, opravili so anketo o reji svinj v Polhograjskih Dolomitih, testirali škropilnice in traktorje. Precej pa je bilo tudi individualnega svetovanja posameznim kmetom o povsem konkretnih problemih, bodisi da je šlo za odločitve pred nakupi strojev, opreme, semena, zaščitnih sredstev...

Zelo dobro pa je v tem letu potekala tudi specialistična svetovalna služba, sicer pa so se tudi v tem letu svetovalci izobraževali – 30 delovnih dni – in nato preizkusili svoje znanje. Za uspešnejše delo pa se je služba na terenu tudi dodatno opremila, čeprav še zdaleč vse potrebe niso izpolnjene.

V naslednjem letu pa naj bi bila prednostna naloga te službe vezana na urejanje kmetijskih zemljišč in pašnikov, na strokovno angažiranje v zelenjadarstvu in prašičereji, preuči naj se možni kolobar za barje in primernejša ter okolju čim manj škodljiva sredstva za uničevanje plevelov.

Ocenjujejo, da bo potrebno izobraževanje mladih kmetov, predvsem prevzemnikov kmetij, pa tudi novih kmetov, ki bodo pridobili zemljišča ob izročanju družbenih zemljišč. Glede na majhnost kmetij pa bo dobrodošlo tudi izobraževanje za dodatne in dopolnilne dejavnosti na kmetijah.

Poleg rednega strokovnega dela pa se svetovalci srečujejo tudi s številnimi organizacijskimi in finančnimi težavami, zato bodo skupaj s sekretariatom za gospodarstvo pripravili podrobnejše poročilo in ga posredovali v obravnavo občinski skupščini.

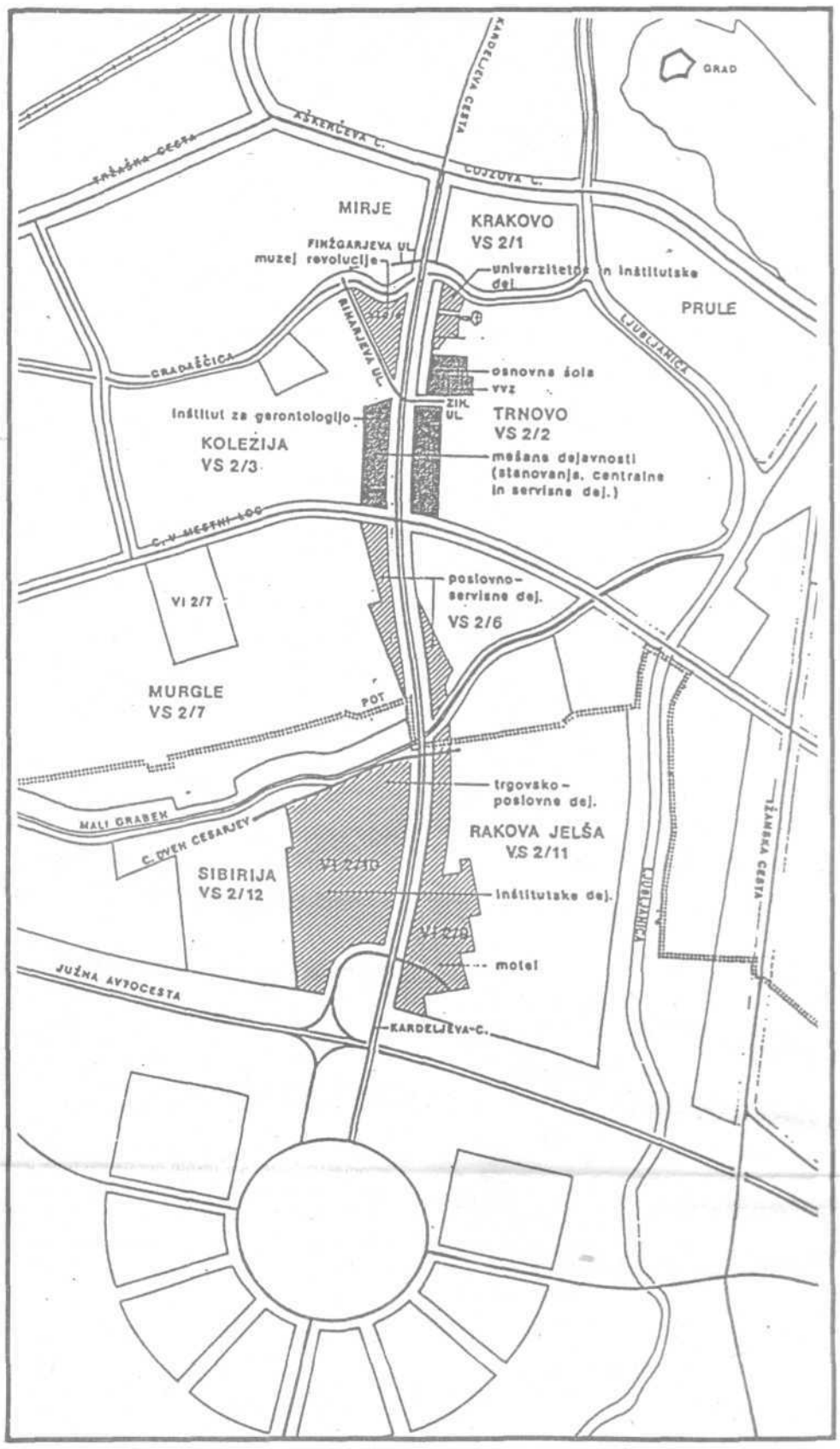

Film Odtisi na Barju na video kaseti

Ob snemanju filma Odtisi v Barju smo se večkrat oglasili s prispevki v Naši komuni. Minili sta že dve leti, kar je bil film posnet. Predstavljen je bil tudi na več festivalih in na dnevnih slovenskega filma v Celju. Videli so ga mladi na Vrhniki in v Idriji, kjer smo ga zavrteli za tamkajšnje šole. Zaradi znanih problemov pri Viba filmu se je zataknilo pri pripravi video kasete. Kaseto je mogoče sedaj naročiti pri podjetju **Kamera d.o. – Pod topoli 54, Murgle.** Cena kasete znaša **500 tolarjev.**

Še enkrat naj izkoristimo priliko, da se zahvalimo vsem, ki so omogočili realizacijo filma. Poleg Ljubljanske kulturne skupnosti in Vibe filma so to predvsem Industrija usnja Vrhnika, Liko Vrhnika, ZKO in Kulturna skupnost na Vrhniki. Iz naše občine so se prijazno odzvali Hoja, gostinsko podjetje Daj-Dam, Ljubljanske mlekarne. Med sponzorji je bil tudi privatnik, zeliščar Ivan Maršič.

Nekaj se je premaknilo tudi **pri predstavitvi Barja na razglednicah.** Ljubljanska turistična zveza je izdala prvi dve kvalitetnejši razglednici z barjanskimi motivi. To je manjša, imenovali bi jo poskusna naklada. Na razglednicah so motivi iz okolice Črne vasi in Podpeči. Razglednici je mogoče naročiti pri Ljubljanski turistični zvezi na Stritarjevi 7. Oblikovanje razglednic je delo arh. Braneta Velikajne, ki je izdelal tudi zelo kvaliteten ovitek za kaseto filma Odtisi v Barju. Ako bo odziv ugoden, bi zastavili bolj ambiciozno zastavljeno serijo petih barjanskih razglednic, ki bi vključevala tudi ovitek z orisom Barjanske turistične poti.

BORIS VIŠNOVEC

Natečaj za območje Barjanske ceste

Barjanka (Kardeljeva) cesta bo s podaljšanem sedanje Kardeljeve ceste proti jugu preko novega mostu čez Gradaščico in z navezavo na že zgrajeni avtocestni priključek ter dalje na Južni center na barjanski strani južne obvoznice v strukturi cestnega omrežja postala pomembna prometna povezava. Kot nova mestna vpadnica bo nase pritegnila prometne tokove iz svojega zaledja in bo nosilka javnega prometa, pritegnila pa bo tudi intenzivnejši razvoj centralnih mestnih dejavnosti.

Vsebinsko in arhitektonsko je zatorej potrebno celovito oblikovati ta prostor, za kar pa je potreben natečaj, ki bo anketnega značaja. To pa pomeni, da je potrebno poiskati odgovore na vprašanja štirih programsko vsebinskih sklepov (Univerza z raziskovalnim centrom in tehnično raziskovalnim parkom, mestne javne funkcije, stanovanjska gradnja, posebne centralne funkcije bodočega južnega centra), opredelitev vloge Barjanske ceste v ulični mreži tega dela mesta, oblikovanje tega uličnega prostora in uličnih elementov ter oblikovanje posebnih prostorskih členov Barjanske ceste kot so južni vstop v mesto, prehod preko Malega grabna in preko Gradaščice, odnos do Trnovega...

Gradivo za razpis natečaja je pripravil Ljubljanski urbanistični zavod v sodelovanju z Zavodom za prostorsko in urbanistično načrtovanje. Natečaj pa je razpisal mestni izvršni svet v sodelovanju z Društvom arhitektov Ljubljane in Društvom urbanistov Ljubljana, zaključen naj bi bil v prvem delu marca. Objavljamo grafični del razpisanega natečaja.

Vendar nov most čez Ižico?

Namesto starega lesenega, je zrasel nov betonski, z njim pa nove nadloge. Skozi Havptmance se valijo težki tovornjaki, ki stresajo temelje obcestnih hiš in jih zagrinjajo v oblake prahu. Kako dolgo še?
–ez–

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ:

BARJE

Vožnja po Ižanki je še vedno nevarna

Kljub najnovejšim gradbenim posegom, je Ižanska cesta še naprej nevarna. Nekoliko širše, bolj vozno in tekoče cestišče je, kot kaže, le še dodatna spodbuda za voznike, da še močneje pritisnejo na plin, bankine ob cesti pa so menda tako šibke in neobstojne, da bi se že prvi tovornjak, ki bi zapeljal nanje znašel v jarku.

Nič bolje ni z dovozi na Ižanko. Ti so se vsaj na odseku od Mokarja do Iga, ki je saniran, zdaj znašli »pod cesto«, saj je Ižanka zdaj višja za kake pol metra. Gradbinci so uspeli ustrezno urediti le nekaj dovozov, potem pa jih je, kot kaže, ustavil mraz.

Nasploh ceste, ki prečkajo Ižanko povzročajo čedalje več težav. Še zlasti nevaren je, kot pravijo, široki izvoz z Livade in Jurčkove na Ižanko, saj se tam često nagnete veliko vozil, kar onemogoča varen promet. Marsikje pa križišča sploh niso označena in že zavoljo tega prihaja do nesreč.

Svojevrsten problem je tudi, kot nam je povedala predsednica sveta KS Barje **Pavla Toni-Žveglič,** Peruzzijeva. Izvajalec, ki je gradil južno obvoznico, te ceste ni uredil tako kot je bilo dogo-